

Ladislav Havrda

**výtvarník, konzervátor a restaurátor památek,
publicista, skaut**

Narodil se 17. března 1952 v České Skalici na Podměstí. Rodinná výchova přispěla k rozvoji jeho výtvarného nadání a vztahu k historii.

Otec Ladislav Havrda (1926-2012), českoskalický patriot, studoval v Praze na UMPRUM, pracoval v malířském a lakýrnickém závodě svého otce Josefa Havrdy v čp. 172. Na konci studia se účastnil v roce 1948 pochodu na podporu prezidenta Beneše. Svě výtvarné práce poprvé vystavoval v Praze na Smíchově, ve své tvorbě se věnoval krajinomalbě, portrétům, maloval akvarely a olejomalby, inspiraci nacházel v České Skalici a na Náchodsku. Josef Havrda rodinnou firmu vedl do roku 1948, kdy komunistický převrat znemožnil další pokračování firmy a syn Ladislav nemohl pokračovat v dalším rozšiřování firmy.

Ladislav, nar.17.3.1952, studoval na Střední průmyslové škole stavební v Náchodě, kde bylo pro jeho další vývoj důležité setkání s profesory, ing. J. Koutným, ing. M. Bednářem a ing. arch. O. Pražákem, Rudolfem Häcklem, kteří poznali jeho talent. Po absolvování školy pracoval jako stavební projektant. Kreslit a malovat nepřestal, v České Skalici vystavoval v tehdejších závodním klubu na společných výstavách amatérských výtvarníků v roce 1985 a 1988.

Zvítězila však láska k památkám. Absolvoval restaurátorskou školu v Brně a našel uplatnění jako správce, konzervátor a restaurátor sbírek v Okresním muzeu v Náchodě. Možná i zde měla význam rodinná tradice – dědeček Josef restauroval mezi světovými válkami mobiliář maloskalického kostela. Restaurátorství se věnoval i po odchodu z muzea, navrátil původní krásu již bezmála tisícovce užitkovým a sakrálním předmětům, starým obrazům, nábytku, historickým zbraním. Restaurované dřevěné předměty představil na společné výstavě s keramičkou Irenou Hirai v Muzeu Boženy Němcové a Textilním muzeu v České Skalici v roce 2007.

K výtvarné práci, kreslení a malování se s větší intenzitou pustil opět na počátku devadesátých let 20. století. Ve své tvorbě ztvárňuje krajinu, včetně městské, lidovou a průmyslovou architekturu. Nezaznamenává pouze jejich současnou tvář, ale s pomocí archivních fotografií a vzpomínek pamětníků zachycuje tvář i atmosféru především rodného města a jeho nejbližšího okolí. Příznačně byla nazvána jeho výstava „Proměny Českoskalicka“, uskutečněná ve výstavní síni českoskalického muzea v roce 2000. Na pestré mozaice zachytil proměny města, které dokonale zná, ke kterým má osobitý vztah.

„Neopakovatelná atmosféra mého rodného města mě zaujala už jako kluka, kdy jsem s partou kluků podnikal různé hry a boje, a znal tak každý jeho kout. Kreslením a malováním se vracím zpět do minulosti, do doby svého dětství, a pokouším se ta místa zachytit co nejděleji.“

Nejen výtvarně ale i literárně se Ladislav Havrda vrací do doby svého dětství, které bylo ovlivněno především činností ve skautingu. V povídkách *Bratrstvo tajné šestky*, *Čertova peřej*, které uveřejnil v časopise *Junák*, vychází ze svých skautských zkušeností. Harnischovy povídky z prostředí vodního skautingu byly dramatizovány a vysílány v rozhlase na pokračování. Hrál také loutkové divadlo, napsal hru *Čarovný květ*, připravil řadu vystoupení pro děti. Spolupracoval s českoskalickými ochotníky, kdy vytvořil řadu rolí v pohádkách, ale i ve významných dramatech – postavu Petra ve hře Karla Čapka „Matka“, Arlequina ve „Hře lásky a náhody“ P. de Mairieux (1975). Zahrál si na festivalu v Hronově.

V posledních letech se věnuje besedám, ve kterých se snaží mladým lidem zprostředkovat dávnou i nedávnou historii České Skalice. Osobních zážitků z roku 1968 využil při přípravě výstavy „Trnitá cesta ke svobodě“, uspořádané k 17. listopadu 1989 v českoskalických muzeích v roce 2009. Věnoval pozornost především historii českoskalického skautingu. Přístupnou formou vyprávění a předvedením dobových dokumentů seznamuje českoskalickou mládež s historickými událostmi ve městě i regionu.

„Historii mám rád, je třeba však připomenout, že pokud se jí člověk věnuje, musí historii přijímat cele. Není to jen mapování příjemných událostí, ale také krvavých střetů, krivd. Člověk má tendenci postupně si idealizovat minulé časy, a tomu pokušení nesmíme podlehnout.“

Pro mládež připravuje také zajímavé hry, námětově se vztahující k národní historii, jako byla například velká dvoudenní hra na základě dobových dokumentů pod názvem „Akce Stein“. Spolupracuje s airsoftovými týmy, pro které připravil hru k výročí Mnichova 1938. Spolupracoval s kroužkem plastického modelářství, působícím v domě dětí Bájů. Každý měsíc si mohou čtenáři Českoskalického zpravodaje přečíst Havrdovo „Meteo“, meteorologické okénko, kde uvádí místní statistiky z minulých let, sleduje vývoj počasí a klima (již 40 let) v České Skalici a regionu, dává výstrahy před nebezpečnými jevy. Řadu let je členem povodňové komise ve městě. Oblíbeným se stal i „seriál“ Zákoutí, který vychází na pokračování a odhaluje a připomíná místa i události, které v kronikách nenajdeme.

Bohatá a mnohostranná činnost Ladislava Havrdy patří mezi významné aktivity ve městě. Takovou byla i „Třígenerační výstava rodiny Havrdů“, na které otec Ladislav (1926), syn Ladislav (1952) a vnuk Ladislav (1993) představili v Informačním centru Česká Skalice (1999) své výtvarné práce. Zajímavá bude určitě i další výstava, nazvaná příznačně „Skalická ohlédnutí“ (pracovní název).

Doplňky: „Maminka – nar. 11.11.1929, rozená Oldřiška Wolfová, měla velký vliv na tom, že jsem si oblíbil jak dějepis, tak historii jako takovou. Ostatně také praděda Josef Dudek, který byl dříve zaměstnán u Schaumburga v pivovare, mě toho spoustu sdělil z dob minulých.“

Nynější manželka – Petra, rozená Čapková.

Děti z mé strany: Tomáš a Mirka, z Petřiny strany: Tomáš a Petra a naše dítě Ladislav, 4 vnoučata: Mikuláš, Eliáš, Matyáš a Sebastián.

V roce 1989 jsem obnovil činnost skautingu ve Skalici, a to vyhlásil na shromáždění OF v místním kině v prosinci 1989. Stal jsem se prvním polistopadovým velitelem střediska Junák v České Skalici a hned v následujícím roce jsem jej vyhlásil střediskem Jiřího Šimáně Šípa po dohodě s dětmi Šípa, Dagmar a Milíčem.

V r. 1968 jsem se podílel na natáčení dokumentu, který zachycuje vpád okupačních jednotek 21.8.1968 a osobně prožil přímý střet s okupanty.

Penzion Kon-Tiki v České Skalici jsem provozoval od r. 1992 do r. 2015. Název je odvozen od voru Thora Heyerdahla, dostal jsem od něho knížečku s věnováním. Kon-Tiki proto, že jsem obdivovatel Thora, miluju vodu a vodní skauting a jezdil jsem vodní slalom i vodácký maraton (80 km).

Mimo jiné jsem léta provozoval lehkou atletiku, a to skok daleký a vytrvalecké tratě. Na mistrovství republiky dorostu jsem nevyšel naprázdno ani po stránce medailí.

V zimě mě učarovaly běžky a hlavně „laufy“- Jizerka, jablonecký maraton atd. Mým skutečně milovaným světem jsou skály, jeskyně, divočina. Pro velmi dobrodružnou povahu a znalost přírody jsem získal přezdívku „Harnish“, v indiánském jazyce „Bílý den“. To je postava z díla Jacka Londona, které patří na přední místo mé knihovny.“